

Nr 160.

Av herr **von Essen**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 231, med förslag till lag om förbud mot plockning av lingon före viss dag.

Att genom lagbud reglera bärplockningsrätten är utan tvivel en ömtålig sak, och meningarne om vad en dylik lagstiftning bör innehålla äro på olika håll vitt skilda. Mången anser, att varje svensk medborgare enligt gällande lag har frihet till plockning av markens vilda bär, men den jordägande befolkningen synes ej i allmänhet hava godtagit denna uppfattning. Den av riksdagen år 1913 gjorda hemställan till Kungl. Maj:t med begäran om utredning, huruvida och i vilken omfattning ägare och innehavare av jord kunde beredas skydd mot tillägnande av å deras mark växande vilda bär, tyder också på, att markägaren ansetts böra tillerkännas en viss företrädesrätt vid tillgodogörandet av skogsbären.

Oavsett vilken mening man har om själva rätten till bären, torde jordägarne varken hittills hava hindrat eller för framtiden vilja förmena allmänheten från att med sig dela de gåvor, naturen skänker i de vilda bären, och naturens givmildhet är därvid så stor, att det åtminstone i de nordligare delarne av vårt land ej bör erbjuda några svårigheter att härvid få både allmänhetens och jordägarnes intressen i tillbörlig grad tillgodosedda. Vad särskilt beträffar Jämtlands län med dess vidsträckta bärmarker, har därvarande hushållningssällskap vid upprepade tillfällen uttalat, att jordägaren bör äga rätt att utan intrång av andra tillgodogöra sig vilda bär såväl på sina inägor som på den för fastighetens betesbehov inhägnade skogsmarken, varemot å de stora ohägnade vidderna rätten till bärplockning bör stå öppen för en var.

Nu föreliggande kungl. proposition innehåller visserligen icke några direkta stadganden om själva bärplockningsrätten, men lagförslaget är dock byggt på den principen, att markägaren icke bör tillerkännas någon

undantagsställning gentemot ett meddelat bärplockningsförbud. Det må också medgivas, att detta bäst överensstämmer med grundsatsen om allas likhet inför lagen, men det kan å andra sidan svårligen förnekas, att därest förbudet städse skall givas den omfattning, som kungl. förslaget förutsätter och avse all jord inom ett hushållningssällskaps område eller viss del därav, det skulle medföra större intrång i jordägenderätten än som synes nödigt för uppnående av det med lagförslaget avsedda syftemålet.

Ty icke kan det väl vara lämpligt att någonsin med bötesstraff belägga en markägare, som vill å sin inrösade jord tillgodogöra sig de därstädes oftast långt före den allmänna bärplockningstidens inträde mognande lingonen, och ej heller lärer det ur synpunkten av ett för vår folkhushållning bättre tillvaratagande av skogsbären allestädes vara nödigt att fastställa viss tid för bärplockningens början å inhägnad mark.

Med hänsyn till den företrädesrätt till skogsbären, som jordägarne åtminstone inom Jämtlands län anse tillkomma sig å dylik mark, och då lingonen, som med begärlighet förtäras av vissa betande kreatur, särskilt getter, mången gång behöva av jordägaren skyddas mot betningen, skall denne helt säkert svårligen finna sig uti att förbud utfärdas, som avse hans inägor och hägnade marker. En följd härav kunde bliva, att hushållningssällskapet såsom jordägarnes organisation motsatte sig lagens tillämpande i länet och att detta således komme att gå miste om det skydd för lingonens förtidiga avplockande, som under kapplöpningen efter bären å de stora vidderna ofta kunde vara till gagn. För att hindra en dylik utgång tillåter jag mig, i syfte att bärplockningsförbud må kunna begränsas till ohägnad mark eller, där så skulle anses lämpligare, till avrösad jord, att hemställa om sådan ändring i 1 § av Kungl. Maj:ts förslag,

att Kungl. Maj:ts befallningshavande, på framställning av hushållningssällskap och landsting, må kunna förordna, att plockning av lingon inom hushållningssällskapets område eller viss del därav eller å viss slags mark icke må äga rum före dag, som av Kungl. Maj:ts befallningshavande varder bestämd.

Stockholm den 19 april 1918.

Uti motionen instämma:

P. O. Welander.

C. J. v. Essen.

A. O. Frändén.